

Sygn. akt I ACa 838/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 maja 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Wojciech Kościółek (spr.)
Sędziowie:	SSA Anna Kowacz-Braun SSA Grzegorz Krężolek
Protokolant:	sekr.sądowy Marta Matys

po rozpoznaniu w dniu 22 maja 2015 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w B. poprzednio Przedsiębiorstwa (...) T. L., E. L. Spółki jawnej z siedzibą w B.

przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w B.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

na skutek apelacji strony pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie

z dnia 16 lutego 2012 r. sygn. akt I C 188/11

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od strony pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 2.700 zł (dwa tysiące siedemset złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.**

Sygn. akt I A Ca 838/12

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 3 marca 2011r. powód Przedsiębiorstwo (...) T. L., E. L. Sp. jw. z siedzibą w B. domagał się pozbawienia w całości wykonalności tytułu wykonawczego w postaci wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie Wydział V Gospodarczy z dnia 21 kwietnia 2008 r. sygn. akt. V Gc 18/07 oraz wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie Wydział I Cywilny z dnia 16 czerwca 2010 r. sygn. akt I A Ca 526/10 a w których określono wierzytelności na rzecz pozwanego (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B., a którą w drodze przelewu w październiku 2010r. nabyła od wskazanego w tytule wierzyciela J. G..

U podstaw faktycznych żądania wskazał, że pozwany na podstawie tytułów egzekucyjnych obejmujących wierzytelność w kwocie 156 030,05zł z odsetkami od dnia 22 kwietnia 2008r. - uzyskał w dniu 7 stycznia 2011r. klauzulę wykonalności w miejsce dotychczasowego, a objętego tytułami, wierzyciela J. G., w sytuacji, w której w dniu 5 stycznia

2011r. powód złożył skuteczne oświadczenie wobec J. G. o potrąceniu przysługującej powodowej spółce wierzytelności z tytułu odsetek od kwoty 454 263,80 zł za okresy od dat wskazanych w wyroku z 12 lutego 2003r. do dnia 22 kwietnia 2008r. w łącznej kwocie 406 736,76 zł, a potwierdzonej tytułami egzekucyjnymi w postaci orzeczenia sądowego wydanego przez Sąd Okręgowy w Tarnowie Wydział IX Gospodarczy.

Według powoda oświadczenie o potrąceniu skutecznie doprowadziło do umorzenia wierzytelności objętej tytułem, gdyż o dokonanym przelewie wierzytelności przez J. G. na rzecz pozwanej spółki powód powziął wiadomość w dniu 22 lutego 2011r. z zawiadomienia o wszczęciu przeciwko niemu postępowania egzekucyjnego na podstawie opisanego w żądaniu pozwu tytułu wykonawczego.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa.

Stanowisko swoje oparł na kilku zarzutach;

Pierwszy związany był z nieskutecznością potrącenia wierzytelności powoda wobec J. G., skoro o przelewie objętej tytułami wierzytelności na rzecz pozwanego J. G. powiadomił pisemnie powoda jeszcze w 2010 r. doręczając mu stosowne zawiadomienie o przelewie w dniu 4 listopada 2010r.(k.48 odwrot).

Drugi związany był z zarzutem umorzenia wierzytelności powoda wobec J. G., a to wobec doręczonego w dniu 18 marca 2008r. oświadczenia J. G. o potrąceniu jego wierzytelności w kwocie 1 196 403,68 zł z tytułu spłaty należnego mu udziału kapitałowego w powodowej spółce wymagalnego na dzień 11 października 2002r. jako dzień wyłączenia J. G. z powodowej spółki z wierzytelnością powoda wobec J. G. wynikającą z wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 12 lutego 2003r. sygn. akt IX GC 415/02. Wskazał, że w sprawie tej prowadzone jest przed Sądem Okręgowym w Tarnowie postępowanie do sygn. akt I C 476/08.

Trzeci dotyczył nieistnienia wierzytelności z tytułu odsetek od kwoty 454 263,80 zł zasądzonej z odsetkami wyrokiem Sądu Okręgowego w Tarnowie, gdyż taki wyrok przeciwko J. G. nie został przez sąd tarnowski wydany.

W odpowiedzi na stanowisko procesowe pozwanego powód wskazał, że w dniu 4 listopada 2010r. nie zostało doręczone powodowi zawiadomienie o dokonanym przez J. G. przelewie wierzytelności na rzecz pozwanego, lecz nota obciążeniowa z dnia 1 listopada 2010r, zaś potrącana przez niego wierzytelność była identyfikowalna przez wskazanie wysokości i źródła jej pochodzenia.

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy w Tarnowie uwzględnił powództwo i obciążył pozwanego kosztami procesu na rzecz powoda.

W motywach orzeczenia poczynił ustalenia faktyczne zgodne z twierdzeniami powoda, uznając, że zeznania świadka J. G. nie zasługują na wiarę, zaś wiarygodnością obdarzył zeznania świadka S. R., który w spontaniczny sposób opisał swoje obowiązki jako pełnomocnika powoda odbierającego korespondencję także nadsyłaną przez J. G. (osobę będącą w sporze z powodem od wielu lat), która dotyczyła od wielu miesięcy okresowo nadsyłanych not obciążeniowych a nie oświadczeń o potrąceniu. Dokonując dodatkowo porównania dat pism mających dla doręczanej korespondencji znaczenie stwierdził Sąd Okręgowy, że odstęp czasowy dla przesłania powodowi zawiadomienia o mającym miejsce w październiku 2010r, przelewie wierzytelności na rzecz pozwanego utwierdza Sąd I instancji w przekonaniu co do niewiarygodności stanowiska pozwanego.

W zakresie dotyczącym relacji niniejszej sprawy ze sprawą wszczętą przez J. G. przeciwko powodowi o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci tytułu wykonawczego obejmującego wierzytelność powoda opisaną w niniejszej sprawie uznał Sąd Okręgowy, że okoliczność ta nie zwalniała pozwanego od wykazania w niniejszym postępowaniu w drodze stosownego dowodu związanego wiadomościami specjalnymi dla ustalenia wartości majątku spółki i w konsekwencji dla ustalenia spornej między tymi stronami wartości przysługującej J. G. wierzytelności.

W tym stanie uznał Sąd Okręgowy powództwo za usprawiedliwione na podstawie art.840§1 pkt.2 k.p.c. przy uwzględnieniu art.512 i 513 §1 k.c.

Apelację od wyroku złożył pozwany zaskarżając wyrok w części uwzględniającej powództwo oraz w zakresie dotyczącym rozstrzygnięcia o kosztach procesu.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił;

- naruszenie art.233 § 1 k.p.c. polegające na dowolnej ocenie materiału dowodowego zebranego w sprawie, prowadzące do błędnych ustaleń faktycznych będących podstawą zaskarżonego orzeczenia wskutek przyjęcia, iż;

a/ nie miało miejsce zawiadomienie powoda o dokonanych w dniu 27 września 2010r. przelewach wierzytelności J. G. wobec powoda na rzecz pozwanego;

b/ doszło do umorzenia wierzytelności wskutek oświadczenia powoda z dnia 5 stycznia 2011r. o potrąceniu wierzytelności;

- naruszenie art. 328 § 2 k.p.c. polegającej na braku wskazania w motywach orzeczenia wyjaśnienia przyczyn obciążenia powoda kosztami procesu na których sumę składają się opłata w kwocie 7802zł i 3617 zł.

Na tych podstawach domagał się zmiany zaskarżonego wyroku przez oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów ewentualnie uchylecia zaskarżonego orzeczenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.

Powód wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego. Nadto na rozprawie w dniu 22 maja 2015r. podniósł kolejny zarzut potrącenia, powołując się na oświadczenie materialno prawne złożone w dniu 19 marca wobec (...) sp. z o.o. z siedzibą w B. jako następcy strony powodowej.

W odpowiedzi (m.in.) strona powodowa oświadczyła, że w toku postępowania apelacyjnego doszło do przekształcenia strony powodowej, która w chwili obecnej działa jako spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (okoliczność bezsporna).

Rozpoznając apelację zważył Sąd Apelacyjny co następuje;

apelacja jako bezzasadna podlega oddaleniu.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że stan sprawy uległ zmianie w stosunku do istniejącego w dacie zamknięcia rozprawy przez Sąd I instancji. W szczególności w dacie zamknięcia rozprawy w sprawie apelacyjnej zakończone zostało prawomocnie postępowanie w sprawie o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 12 lutego 2003r., które było prowadzone przed Sądem Okręgowym w Tarnowie do sygn. akt I C 476/08. Ostatnie z orzeczeń jest prawomocne, po rozpoznaniu apelacji przez Sąd Apelacyjny w Krakowie w dniu 19 marca 2015r do sygn. akt I A Ca 1667/14, który wyrokiem określił zakres pozbawienia wykonalności opisanego wyżej tytułu w ten sposób, że zniesiono powinność świadczenia pozwanego na rzecz strony powodowej w zakresie kwoty 312 772,02 zł z dniem 19 października 2005r. (dowód : wypisy orzeczeń sądowych Sądu Okręgowego w Tarnowie z dnia 30 maja 2014r. i Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 19 marca 2015r.).

W tym stanie nie budzi wątpliwości, że stosownie do treści ostatniego z opisanych orzeczeń przedmiotem potrącenia nie mogła być wierzytelność odsetkowa strony powodowej naliczana od pełnej kwoty 454 263,80 zł za okres wskazany w oświadczeniu powoda (tj. do dnia 22 kwietnia 2008r.), lecz za okres od daty wymagalności poszczególnych kwot składowych opisanych w wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 12 lutego 2003r. (sygn. akt IX GC 415/02) do dnia 18 października 2005r. i od składników kwoty 141 491,78 zł (ustalonych w zgodzie z dyspozycjami art.498 i 503 k.c. jako różnica kwoty podstawowej z kwotą którą skutecznie potrącił J. G.) za okres od dnia 19 października 2005r. do dnia 22 kwietnia 2008r. – tj. daty wskazane w oświadczeniu o potrąceniu.

Przy czym Sąd Apelacyjny uznał, że obliczanie drugiej ze wskazanych wartości znalazłoby swoje uzasadnienie jedynie w wypadku, w którym wartość skapitalizowanych odsetek za pierwszy z okresów byłaby mniejsza od wysokości wierzytelności powoda urzeczywistnionej wyrokami, których pozbawienia wykonalności domaga się powód.

W tym zakresie ustalił Sąd Apelacyjny że odsetki od kwot składowych dla sumy zasądzonej opisanym wyrokiem z dnia 12 lutego 2003r. i w obliczeniu do dnia 18 października 2005r wynoszą;

- dla 103 639,75 zł za okres od 16 sierpnia 2000r. – 96 666,78 zł;
- dla 85 337,08 zł za okres od 09 stycznia 2001r. – 70 975,32 zł;
- dla 118 045,79 zł za okres od 09 kwietnia 2001r. – 89 447,18 zł;
- dla 65 932,18 zł za okres od 02 lipca 2001r. - 45 373,53 zł;
- dla 78 058,22zł za okres od 08 października 2001r- 47 406,47 zł;
- dla 3 250,48 zł za okres od 02 stycznia 2001r. - 1 761,25 zł.

(dowód: ujawniona na rozprawie apelacyjnej wartość kapitalizacji odsetek relacji do wartości wskazanych orzeczeniem z k. 15 akt).

Łączna wartość wierzytelności odsetkowej obliczonej od całości kapitału i wymagalnej na datę 19 października 2005r. (w której umorzeniu uległa z kolei wierzytelność powoda wobec pozwanego wskutek potrącenia opisanego w sprawie I A Ca 1667/14) zamyka się w kwocie 351 160, 53 zł i jest to wartość wyższa od wierzytelności wynikającej z tytułu wykonawczego, którego pozbawienia wykonalności domaga się powód. Okoliczność ta (związana z wysokością potrącanego przez powoda świadczenia) wyklucza potrzebę czynienia ustaleń faktycznych i rozliczeń wierzytelności odsetkowej powoda na datę złożenia przez niego oświadczenia o potrąceniu. Rozstrzygnięcie w sprawie dotyczącej pozbawienia wykonalności w sprawie rozstrzyganej przez Sąd Okręgowy w Tarnowie do sygn. akt I C 476/08 zamyka także potrzebę szczegółowego odnoszenia się do kwestii związanych z wysokością wierzytelności pozwanego wobec powoda z tytułu wypłaty kapitału udziałowego w powodowej spółce (art.365 § 1 k.p.c.). Nie są także istotne okoliczności (podnoszone w toku postępowania apelacyjnego przez stronę powodową) dotyczące zakresu wykonania orzeczenia przez stronę powodową w ramach egzekucji prowadzonej przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Brzesku do sygn. akt Km 68/04. Rozliczenie tej egzekucji prowadzonej przeciwko J. G. stanowi bowiem przedmiot odrębnego postępowania (k.233 i nast. nin. akt) i nie ma znaczenia dla oceny w niniejszej sprawie skuteczności oświadczenia strony powodowej o potrąceniu z 5 stycznia 2011r., jako podstawy dla obrony powodowej spółki przed egzekucją prowadzoną na podstawie tytułu w postaci orzeczenia z Sądu Okręgowego w Tarnowie z dnia 21 kwietnia 2008r. i Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 16 czerwca 2010r. i postanowienia Sądu Okręgowego w Tarnowie z dnia 7 stycznia 2011r. (sygn. akt komorniczych KM168/11 – k.14 akt).

Przechodząc do pozostałych zarzutów apelacji uznał Sąd Apelacyjny, że nie zasługują one na uwzględnienie. Sąd Apelacyjny uznaje za własne ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd I instancji.

W szczególności nie zachodzi w sprawie sprzeczność poczynionych w sprawie z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, a i ocena dowodów, w tym zeznań św. S. R. dokonana przez Sąd I instancji zasługuje w pełni na aprobatę. Uwzględniając przy tym zakres obowiązków zawodowych tego świadka, ocenioną jako spontaniczną formę jego zeznań oraz treść dokumentu w postaci „potwierdzenia nadania” na którym nie odnotowano rodzaju doręczanej przesyłki uznał Sąd Apelacyjny, że nie jest prawdziwa podnoszona przez pozwanego okoliczność, by powodowa spółka była powiadomiona o dokonanych przelewach wierzytelności przysługującej J. G. wobec strony powodowej na rzecz strony pozwanej i to przed oświadczeniem powodowej spółki o dokonanych potrąceniu. W tym stanie trafna jest konstatacja Sądu I instancji, że pozwany nie przedstawił skutecznego dowodu z którego wynikać by miało, że w chwili złożenia przez stronę powodową oświadczeniu o potrąceniu powodowa spółka wiedziała o dokonanych

przelewie wierzytelności J. G. na rzecz strony pozwanej. Nie można także podzielić zarzutu pozwanego, jakoby wadliwe oznaczenie sądu wydającego wyrok urzeczywistniający wierzytelność powodowej spółki mogło świadczyć o bezskuteczności potrącenia, skoro się zważy możliwość identyfikacji tej wierzytelności na podstawie pozostałych danych wskazanych w oświadczeniu strony powodowej o potrąceniu.

W konsekwencji zarzut naruszenia przez Sąd I instancji art.233 k.p.c. uznać należy za chybiony. Oczywiście omyłki w określeniu niektórych z dat nie upoważniają zdaniem Sądu Apelacyjnego tezy pozwanego o braku możliwości weryfikacji prawidłowości ocen Sądu I instancji. Zasadniczo bowiem ciąg zdarzeń wskazany przez powoda uznany został za wiarygodny i w tym kontekście nieznaczące błędy w określeniu dziennym przez Sąd I instancji zdarzeń (przez wskazanie niewłaściwej daty) nie mają znaczenia.

Także zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. nie jest zasadny. W szczególności Sąd Okręgowy wskazał, że podstawy prawnej rozstrzygnięcia upatruje w art.840 § 1 pkt. 2 k.p.c. wskazał na treść art.512 i 513 k.c., zaś kwestia oceny prawnej zdarzenia leżącego u podstaw prawnych takiej kwalifikacji jaką było potrącenie nie wywoływała sporu między stronami i co za tym idzie nie miała wpływu na treść wydanego w sprawie orzeczenia. Tym niemniej dla porządku wskazać należy, że zdarzeniem skutkującym pozbawienie wykonalności było potrącenie dokonane przez powodową spółkę w zgodzie z art.498 i 499 k.c. i przy uwzględnieniu powyższych przepisów. Z kolei wysokość kosztów znajduje swoje oparcie w wysokości uiszczonych przez powodową spółkę opłaty od pozwu (k. 21 akt – w wysokości 7 802 zł) i od pełnomocnictwa (k.8 w wysokości 17 zł) oraz w wysokości wynagrodzenia należnego pełnomocnikowi procesowemu strony powodowej ustalonego na podstawie § 6 pkt. 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie ... (Dz.U. 2013 poz.461).

Z kolei podniesiony przez pozwanego w ramach postępowania apelacyjnego zarzut potrącenia uznać należy za spóźniony (art.381 k.p.c.) oraz nieskuteczny w rozumieniu prawa materialnego. Pierwsza jak i druga z ocen są niewątpliwe, skoro zważy się fakty związane z powstaniem tej wierzytelności pozwanego (dokładnie opisane w sprawie o sygn. akt I A Ca 1667/14 i możliwe do identyfikacji w dacie przed zamknięciem rozprawy w niniejszej sprawie przed Sądem I instancji), a nadto, iż stosownie do § 2 art.498 k.c. oświadczenie strony powodowej o potrąceniu wierzytelności odsetkowej wynikającej z tytułu z dnia 12 lutego 2003r. (IX GC 415/02) dokonane przed potrąceniem przez pozwanego obejmowało wierzytelność odsetkową, która doprowadziła do umorzenia wierzytelności objętej tytułem wykonawczym opisanym w pozwie. Pisząc inaczej skoro potrącenie dokonane przez stronę powodową w dniu 5 stycznia 2011r. stanowiło formę spełnienia świadczenia opisanego pozbawianym wykonalności tytułem egzekucyjnym, to późniejsze potrącenie pozwanego z dnia 19 marca 2015r. nie mogło obejmować nieistniejącej już tej dacie (wskutek wcześniejszego jej umorzenia wywołanego pierwszym z oświadczeń) wierzytelności powoda opisanej ostatnim z oświadczeń i to niezależnie od prawdziwości jej istnienia (związanie sądu obejmuje bowiem jedynie treść wyroku a nie jego uzasadnienie, które wyznacza jedynie motyw rozstrzygnięcia – art.365 § 1 k.p.c.).

Z tych przyczyn orzeczono jak w sentencji na podstawie wskazanych przepisów oraz art.385 k.p.c. O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono przy uwzględnieniu § 13 ust.1 pkt.2 cytowanego wyżej rozporządzenia na podstawie art.98 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c.